

ΛΟΓΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ,
ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς συντεχνίας τῶν
ὑποδηματοποιῶν.

Ἡ τέχνη τῆς παπουτσοῦς γνωρίζετε πῶς εἶναι
Ἄρχαία τέχνη, κύριοι, καὶ τέχνη κλασική,
Ἄπὸ τοῦ Κόδρου τὸν καιρὸ τὴν ξέρουν αἱ Ἀθῆναι,
Κι' ἀνέβη μέχρις οὐρανοῦ καθὼς κι' ἡ μουσική.
Γνωρίζετε ὁ κόθορνος ποῖα εἶχε τότε χάρι . . .
Ἐταίριάζε καὶ ἰστό ζερβὸ καὶ ἰστό δεξι ποδᾶρι.

Καὶ ὅταν τότε ἐβλεπεν ὁ κόσμος δημοκόπους
Κάθε στιγμή φρονήματα καὶ χρώμα νὰ ἀλλάζουν,
Μὲ ἄλλους λόγους δηλαδὴ κυρίου διπροσώπους,
Κοθόρνους ἐσυνείθιζαν παντοῦ νὰ τοὺς φωνάζουν.
Καὶ τότε κόθορνοι πολλοὶ γελοῦσαν τὸ λαό . . .
Γελάτε ἔ ; . . τὸ γέλοιο σας καλὰ τὸ ἐννοῶ.

Ναί, ἦτο τέχνη κλασική ἡ τέχνη τοῦ τσαγκάρη,
Καὶ εἶχε εἶδη πάμπολλα σ' ἐκεῖνο τὸν καιρὸ . . .
Οἱ ἄνθρωποι ἐφρόντιζαν πολὺ γὰρ τὸ ποδᾶρι,
Καὶ τὸ παπούτσι ζήτημα τὸ εἶχαν σοβαρό,
Κι' ἀκούσετε, παρακαλῶ, μὴ σύντομ' ἱστορία,
Νὰ μάθετε τῆς τέχνης ἡσας ποῖα εἶναι ἡ ἀξία.

Μία φορὰ κι' ἕναν καιρὸ δὲν ξέρω σὲ ποῖο μέρος
Ἐζούσε μὴ βασιλίτσα, μὰ εἶχε μὴ ποδᾶρα,
Ποῦ θὰ ἐγαργαλιζέτο καὶ χίλιων χρονῶν γέρος,
Καὶ θᾶνοιωθε ἰστὰ στήθεα του ἐρωτικὴ λαχτάρα.
Ῥοδῶπις ὠνομάζετο, θαρρῶ, ἀγαπητοί,
Κι' ἄλλη καμμιά δὲν ἐβγαίνει ἰστὰ πόδι μὲ αὐτή.

Μὴ ἴμερα ποῦ ἐλούζετο δὲν ξέρω σὲ ποῖα ἴμπάνια
Ἐνας μεγάλος ἀετὸς τὴν γόβα τῆς τῆς φέρνει,
Μὲ τὴν παντοῦφλά τῆς πετᾶ ὡς ἰστὰ μισὰ οὐράνια,
Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἰστὸν βασιληᾶ Ψαμίτιχον τὴν φέρνει.
Κι' ἐκεῖνος τὴν ἐμίρισε πέντε φοραὶς καὶ δέκα,
Κι' ἀμέσως ἐκατάλαβε πῶς τὴν ἴφορεῖ γυναῖκα.

Μὲς ἰστὸ παπούτσι βίβαια θὰ ἴξέρετε πῶς χύνει
Ἐνα ἀθάνατο ὕγρὸ τὸ ἄμορφο ποδᾶρι,
Καὶ ἀπὸ τοῦτο εὐκόλα ἴμπορεῖ καθεὶς νὰ κρίνη
Τὸ γάρμπο, τὴν κομψότητα τοῦ ποδαριοῦ τῆ χάρι.
Λοιπὸν ἡ γόβα ἐγίνε ἡ μόνη ἀφορμή,
Κι' ἐπῆρε ὁ Ψαμίτιχος ἀθάνατος κορμί.

Ἄλλ' ἂν ἀφήσουμε αὐτὸ τὸ παραμῦθι κι' ἄλλα,
Κι' ἀνοιξοῦμε πολλῶν ἔθνων ἱστορικὰς σελίδες,
Θὰ μάθοῦμε πῶς πνεύματα σπουδαῖα καὶ μεγάλα
Μὲ τὰ παπούτσια ἐζῆσαν καὶ ἦσαν παπουτσοῦδες.
Ναί! εἶναι τέχνη, κύριοι, σὰς εἶπα κλασική . . .
Κρίμα ποῦ δὲν ἐσπούδασα κι' ἐγὼ παπουτσοῦς.

Χαῖρε λοιπὸν, ὦ Πιρπινιά, διάσημε τσαγκάρη,
Χαῖρε καὶ σὺ Ζωγιόπουλε, κι' ἡ ἄλλη συντροφιὰ,
Σπουδάσετε τ' ἀρσενικὸ καὶ θηλυκὸ ποδᾶρι,
Κι' ἀπὸ τὸ πόδι φαίνεται ὁ νοῦς κι' ἡ ὠμορφιά.
Τὸ πόδι εἶναι, κύριοι, ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα,
Αὐτὸ ἐνίκησε, νικᾷ, κι' αὐτὸ γκρεμίζει κάστρα.

Κι' ἂν τώρα θέτε νὰ σὰς ἴπῳ τὸ κράτος πῶς πηγαίνει,
Μὰς ἔβαλαν τὰ πόδια μας τὰ δὴρ σ' ἕνα παπούτσι . . .
Αὐτὴ ἡ φράσις καθαρὰ νομιζῶ πῶς σημαίνει
Ἐὐτὶ δὲν ἔχομε μισθὸ καὶ οἰεὶς κι' ἐγὼ κουκουῦτσι.
Γιὰ τὸ Θεὸ προσέχετε εἰς τὰ παπούτσια ὄλοι,
Κι' ἴσως μ' αὐτὰ θὰ πάρουμε καμμιά φορὰ τὴν Πόλι.
Στενογράφος.

ΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ.

Ὁ κ. Σπυρακόπουλος διορίσθη μέλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ
Συνεδρίου.

Γνωρίζετε τὸν Σπυρακόπουλον. Εἶναι ὁ πρῶτος Πρόεδρος
τῶν Πρωτοδικῶν, ὁ προεδρεύσας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ
Βουλευτοῦ Περρωτῆ.

Ὅποια σύμπτωσις προεδρείας καὶ διορισμοῦ!

Εἰς ἔθνη ἐν οἷς οἱ λαοὶ δὲν φιλοσοφοῦσι πολὺ, ὡς ὁ Ἑλ-
νικός, ἡ σύμπτωσις αὕτη ἠδύνατο νὰ μεταβληθῆ εἰς κε-
ραυνόν, εἰς χεῖρας τοῦ Διὸς Λαοῦ, ἀνατρέποντα ἅπαντας
τοὺς ψεύτικους αὐτοῦ θεοῦς.

Μία τοιαύτη σύμπτωσις δὲν ἐπέφερε συγκινήσεις, ταρα-
χάς. Θὰ ἀπεκαλεῖτο ῥάπισμα κατὰ τοῦ κοινού, περιφρόνη-
σις, ἐξευτελισμὸς, ἐκπόρνευσις.

Ἐν Γαλλίᾳ ἠδύνατο νὰ ἀναδείξῃ ἕνα Σαιντ-Ζούστ. Ἐν
Ἀγγλίᾳ ἕνα Κρόμβελ.

Ἄλλ' ἐν Ἑλλάδι ὅπου ὁ λαὸς ἀκολουθεῖ κατὰ γράμμα
τὰ ῥήματα τοῦ Ναζωραίου, ἡ δὲ κοινωνία δὲν ἔχει μακρο-
βίους συγκινήσεις, δὲν ὑπάρχει φόβος τοιούτων ἀπροόπτων.

Κοινωνία, ἡ ὅποια συνεκινήθη ἐκ τῶν Βελεντσαϊκῶν κα-
τορθωμάτων, ὡς θὰ συνεκινεῖτο λαδᾶς ἔμπορος, διὰ τὸν ὄγ-
κον τοῦ ληστευθέντος χρυσοῦ τοῦ μάλλον, ἢ διὰ τὸν ὄγ-
κον τοῦ ἐγκλήματος, γνωρίζει νὰ ἀνατέμνη τὰ στοιχεῖα
μῆς τοιαύτης συμπτώσεως καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἀμοιβὴν τῶν
ἔργων τῶν γενομένων ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν δικαστικῶν
καθηκόντων, χωρὶς νὰ παραφέρηται ὑπὸ τῶν παλμῶν αὐ-
τῆς, τυφλώττουσα καὶ μὴ βλέπουσα ὅτι συνέβη σύμπτωσις
ἀπλή, ἐνότῃς χρόνου καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Ὁ Σπυρακόπουλος προήδρευεν ὅτε κατὰ τύχην ὁ Κομ-
μουνδούρος ἐσκέπτετο περὶ τοῦ προδιδασμοῦ του. Τὸ πολὺ

ἢμπορεῖ νὰ δυσαρεστηθῇ τὸ ἑλληνικὸν κοινόν, διότι τὸ συμπεθερῶ τούτο τῆς Δικαστικῆς καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν ἔγινε ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἦναι κύριος τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων;

Ἡ θὰ εἰπωσι θερμοκέφαλοί τινες, προχωροῦντες πέραν τοῦ ἀπροχωρήτου Λέκα—Μπένη, ὅτι τούτο δὲν εἶναι συμπεθερῶ, ἀλλὰ διακρέουσι τῆς παρθένου Δικαστικῆς Ἐξουσίας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶναι γένους θηλυκοῦ, πόρνη γραῖα, καὶ αἱ πόρνοι ὅταν γηράσκωσιν οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν, ἢ ἔργα μαστροποῦ.

Ἐμπρὸς λοιπόν, ἡγέται τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν ἄρματος, χαμογελάσατε εἰσέτι μίαν φορὰν καὶ κυλίσατε τὸν τροχόν σας.

Τάνερ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝ.

Φάουστ.

Ἡξεύρετε τί θὰ εἰπῇ Φάουστ; Ἡ εἰπῇ μυστηριώδους τελετῆς. Ὅταν ἐν Γερμανίᾳ διδάσκειται ὁ Φάουστ (καὶ μόνον οἱ Γερμανοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐννοοῦν νὰ διδάξουν Φάουστ) εἴτε εἰς δρᾶμα τοῦ Γκαίτε εἴτε εἰς τὸ μελοδράμα τοῦ Γουνῶ, οἱ πάντες λαμβάνοντες μίαν τοῦ θεάτρου γωνίαν ἕκαστος, προσηλοῦνται ἐκεῖ, προσέχουν μὴ τοὺς ξεφύγη λέξεις τις ἢ τόνος, κρατοῦν τὴν πνοὴν τῶν, διότι γνωρίζουν, ὅτι πᾶσα λέξις καὶ πᾶς τόνος ἀποδίδονται πιστῶς, εἰς τὴν ὑψηλὴν σημασίαν ἕκαστος, παρὰ τοῦ καλλιτέχνητος. Ἀλλὰ καὶ ὁ καλλιτέχνης τρέμει· αἱ κινήσεις του εἶναι μεμετρημέναι. Ὡ! δὲν εἶναι εὐκολόν νὰ ἀποδώσῃ τις τὸν Μεφιστόφελ, τὸν Φάουστ, τὴν Κρέτχεν (Μαργαρίταν). Πλὴν ὅμως τῶν ἐν Παρισίοις Γάλλων (διότι οἱ ἐν τῇ Ορέγα τῶν Παρισίων εἶναι καλλιτέχναι πρώτης τάξεως) οὐδεὶς ἄλλος, πλὴν τῶν Γερμανῶν δύναται νὰ διδάξῃ Φάουστ, ἐπαναλαμβάνομεν. Οἱ Ἰταλοὶ, πῶς εἶναι δυνατόν; Ὁ Ἰταλὸς εἶναι ἀεικλινητὸν ὄν· ὁ Ἰταλὸς ἀγαπᾷ τὰς χειρονομίας, τὴν ζωηρότητα, τὰς φωνὰς, τὰς κραυγὰς. Εἶδομέν ποτε Ἰταλὸν διδάσκοντα ἐν τῷ δρᾶματι *Μήδεια* τὸν Ἀγαμέμνονα ἔχειρονομῶν, ἐκτύπα μὲ τὰς παλάμας του τοὺς μηρούς καὶ τοὺς γλουτούς του, ὡς σχοινοβάτης τις ἢ Σαλτιμπάγκος.

Καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ δὲ, σκηνογραφίαι, ἐνδυμασίαι, χρώματα πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογα ἐν τῷ Φάουστ (καθὼς εἰς πᾶν μελοδράμα ἢ δρᾶμα). Οὕτω δὲ διδασκόμενος, ἀποκομίζει τὸ κοινόν τὰς ἀρίστας ἐντυπώσεις, εἰσδύον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ διδασθέντος· διότι, τὸ κοινόν ἄλλοῦ εἶναι, εἰρήσθω, πράγματι νοῆμον καὶ φιλόμουσον καὶ ἔχει καλαισθησίαν.

Ἐν Ἑλλάδι· τί θὰ εἰπῇ Φάουστ; Ὡ! εἰπῇ κωμωδία, παρωδία. Καὶ ἐν πρώτοις ἄς εἰπώμεν περὶ τοῦ κοινοῦ. Μὴ θέλωμεν ν' ἀπατώμεν καὶ ν' ἀπατώμεθα. Ὁ Ἑλλήν σήμερον οὔτε ἀπὸ μουσικῆν, οὔτε ἀπὸ δραματικῆν τέχνην νοεῖ πολὺ. Ὅμιλοῦμεν γενικῶς, καὶ δὲν λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὀλίγας ἐξαιρέσεις. Καὶ εἰς τούτο δὲν πταίει. Ἡ καλλιτεχνία, ἡ φιλομουσία εἶναι ἔργα καὶ ἀποτελέσματα βίου πολιτισμένου μακροῦ, ποῦ εἶχεν ἡ Ἑλλὰς θεάτρα πρὸ 40, 50 ἐτῶν; ποῖα ἄλλη ἦτο ἡ μουσικὴ τῆς, παρὰ ὁ ζουρνᾶς καὶ τὸ νταούλι; Ποῖον τὸ δρᾶμά τῆς; Χοροπηδήματα.

Ποῦ Γουνῶ καὶ ποῦ Γκαίτε!! Δὲν κατακρίνομεν· ἀπαγε ἐκθέτομεν μόνον ἱστορικὰ γεγονότα. Ἀλλὰ ἀκούεις καὶ σοῦ λέγουν τινὲς ἐν Ἑλλάδι· «αὐτὸ τὸ τεμάχιον εἶναι θεῖον! αὐτοὶ οἱ τόνοι εἰς τὸ ἄλλο εἶναι θαυμάσιον! κ.τ.λ.» Μὴ τοὺς πιστεύης· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψεύδονται· ὀλίγιστοι τὰ λέγουν πράγματι ἐν γνώσει καὶ κατὰ κρίσιν· οἱ πολλοὶ τὰ λέγουν ἢ μιμούμενοι ἄλλους καὶ ἠχώ τῶν γενόμενων, ἢ διὰ νὰ δεῖξουν ὅτι εἶναι πολιτισμένοι, ἔχουν καλαισθησίαν. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι πολλάκις ἀκούονται ἔπαινοι καὶ θαυμασμοὶ ἐκεῖ ὅπου αἱ παρατονίαι καὶ παραφωνίαι δύνανται νὰ ἐνοχλήσουν καὶ τὰ ὄτα ὄνων.

Ἐπειτα ὁ Ἑλλήν δὲν πηγαίνει εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ ἀκούσῃ· πηγαίνει διὰ νὰ ἰδῇ. Τί νὰ ἰδῇ; Τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς; Ὅχι δά! Δὲν χάνεται εἰς αὐτά! Νὰ ἰδῇ τοὺς ἀκροατάς, τὰς κυρίας, τὸν . . . καὶ τὴν . . . Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι, οἱ Lions πρὸ πάντων (καὶ ἔχομεν πολλοὺς ἐν Ἀθήναις!) πηγαίνουν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα εἰς τὸ Φάληρον κ.λ. διὰ νὰ κυνηγήσουν καὶ νὰ κυνηγηθοῦν. Ἐκ τῶν συζύγων πολλοὶ σύρονται ἀπὸ τὰς κενοδόξους συζύγους τῶν. Πῶς γίνεται νὰ μὴ τὴν ἰδοῦν, ὅτι πηγαίνει εἰς τὸ θέατρον; ὅτι ἰντέχει εἰς δαπάνας Φαλήρου; Οἱ γέροντες πατέρες καὶ αἱ μωτέρες τί νὰ κάμουν; τὸ θέλει ἡ κόρη, ἡ δεσποινίς· ἄλλως πῶς θὰ ὑπανδρεύσῃ τις τὰς θυγατέρας του, ἂν τὰς κλεισθῇ καὶ δὲν τὰς βλέπῃ κανεὶς;

Σεῖς ἀναγνώσται, ἐλέγξατέ με, ἂν λέγω ψεῦδη. Ἀλλὰ ἄς μὴ παρασυρόμεθα εἰς τοὺς λόγους. Ἀρκετὰ εἰπομεν διὰ τὸ κενόν. Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ παρλισιῶ θεάτρου Ἀπόλλων, τοῦ Φάουστ. Ἀκούονται οἱ πρώτοι τόνοι τῆς *Εἰσαγωγῆς*. Οὐδεὶς προσέχει· ἄνω κάτω ἀταξία καὶ θόρυβος· ἀκριβῶς δὲ τότε ἡ διεύθυνσις νομίζει ὅτι ὀφείλει νὰ καύσῃ ρακέταις καὶ πυροτεχνήματα!!! Οὕτως ἐννοεῖ κατάλληλον νὰ ἐγκαινίσῃ τὴν ἔαρξιν τοῦ θεάτρου, τοῦ Φάουστ. Καὶ τὸ νοῆμον κοινόν οὕτως ἐννοεῖ ἐπίσης· τὸ βλέπει καὶ εὐχαριστεῖται· ἀκούει τοὺς εἰσαγωγικούς τόνους τοῦ μελοδράματος, τοὺς ἐκφράζοντας τὴν ἰπελπισίαν τοῦ σοφοῦ, μὴ δυναμένου νὰ λύσῃ τὸ αἰώνιον ζήτημα τῆς εὑρέσεως τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ὄντος—τοὺς τόνους τούτους ἀκούει, λέγω, κολαφιζομένους, παρατονωζομένους παρὰ τῶν θορυβωδῶν πιφ-πάρ, πι-ς-ς-πάρ τῶν πυροτεχνημάτων· καὶ . . . χειροκροτεῖ.

Ἡ ὀρχήστρα· ὅτι ἐλεεινὸν καὶ ἄθλιον. Τὰ χάλκινα ὄργανα (ἀπαιτεῖται, βλέπει, νὰ γίνεταί θόρυβος, κρότος!) ἐξουδετεροῦν τὰ ὀλίγα ὑπάρχοντα γλυκύτερα μουσικὰ ὄργανα. Πρὸς ἐπίμετρον λείπει καὶ Κορνέττο. Μελοδράμα, Φάουστ, χωρὶς Κορνέττο γίνεται; Ἐν Ἑλλάδι, διατὶ ὄχι; Οἱ χοροὶ, λὲς καὶ ἀπηρτίσθησαν ἀπὸ χειρῶνακτας καὶ βαυαύτους καὶ ἀπὸ πλυντριάς· νομίζουν ὅτι ἐκλήθησαν νὰ τραγουδήσουν εἰς τὴν ταβέρνα καὶ τὰ καπηλιὰ. Ὡς πρὸς τὴν στάσιν τῶν ἐπὶ σκηνῆς καὶ τὴν δραματικὴν τέχνην δὲν λέγω τίποτε. Μήπως τὴν ἔχουν τὰ πρῶτα δρῶντα πρότωπα τοῦ μελοδράματος; Ὁ Φάουστ ἐκεῖνος εἶναι ὅτι, προστυχότερον εἰμπορεῖ νὰ φαντασθῆς. Εἰς τὴν σκηνὴν τῶν κομημάτων (ἐν τῷ κήπῳ) κάθηται ἐκεῖ σὺν κοῦτσουρο, ἄνευ ἐκφράσεως οὐδεμιᾶς πρὸ τῆς Μαργαρίτας καὶ περιμένει ἕως 5 λεπτά διὰ νὰ τελειώσῃ ὁ Μεφιστόφελ καὶ νὰ ἔρχισῃ νὰ ψάλλῃ τὸ ἄχαρι ἐκεῖνο:

V' appoggiate al braccio mio!

Ὅταν βραδύτερον θὰ τρέξῃ πρὸς τὴν Κρέτχεν ὅπως τὴν ἐναγκαλισθῇ εἰς τὸ παράθυρον, ἐπιπίπτει ὡς λύκος θέλων